

**การพัฒนาแบบประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยสำหรับการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำ
ในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย**
**Developing Thai Homestay Standard Evaluation Form for the Development of
Evaluating Recommendation Systems to Acquire Thai Homestay Standard
Certification**

ทิวาวลัย ต๊ะการ¹ บังอร ฉัตรรุ่งเรือง² เสมอแซ สมหอม³ และณัฐิยา ตันตรานนท์⁴
Tiwawan Takran¹ Bung-on Chartrungruang² Samerkae Somhom³ and Nuttiya Tantranont⁴

¹นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อธุรกิจและการศึกษา

วิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²อาจารย์ประจำภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

⁴อาจารย์ประจำวิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยสำหรับการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดในแต่ละตัวชี้วัด ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นคณะกรรมการในการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยที่มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และความเข้าใจในเรื่องเกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มีองค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัด จำแนกตามคุณสมบัติของโฮมสเตย์ในด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ ความปลอดภัย อุตสาหกรรมของหมู่บ้านและสมาชิก รายการนำเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การสร้างคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และการประชาสัมพันธ์ จากนั้น นำเกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวมาสร้างแบบประเมินเพื่อแปลงตัวชี้วัดที่เป็นเชิงคุณภาพให้เป็นเชิงปริมาณ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ประเมินคุณภาพของแบบประเมิน จากนั้น นำมาวัดค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item Objective Congruence) ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบประเมินส่วนที่หนึ่งใช้วัดคุณสมบัติเบื้องต้นของโฮมสเตย์ จำนวน 11 ข้อ ใช้ได้ 11 ข้อ และแบบประเมินส่วนที่สองใช้วัดคุณสมบัติขององค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัด จำนวน 140 ข้อ ใช้ได้ 130 ข้อ จากนั้นนำแบบประเมินที่ได้มาทดลองเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการโฮมสเตย์จำนวน 21 แห่ง 100 หลังคาเรือน แล้วนำมาวัดความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.940 หากตัดข้อคำถามเกี่ยวกับมีกระดาดชำระไว้บริการในห้องน้ำหรือไม่? จะทำให้ความเชื่อมั่นจะเพิ่มขึ้นเป็น 0.943 เมื่อพิจารณาแล้วไม่ตัดข้อคำถาม เนื่องจากยังมีความเชื่อมั่นของแบบประเมินในระดับสูงเช่นเดิม และหากตัดคำถามข้อนี้แล้วจะไม่ครอบคลุมกับตัวชี้วัดที่ต้องการวัด จึงนำข้อคำถามทั้งหมดที่ได้ใช้ในการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยต่อไป

คำสำคัญ : มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย / แบบประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย / ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา / ความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา

Abstract

The objective of this research was to develop Thai homestay standard evaluation form for the development of evaluating recommendation systems to acquire Thai homestay standard certification in an attempt to obtain the questions suitable for and relate to the objectives of

each indicator. The population was the experts who were the Thai Homestay Standards assessor committee and specialized with some experiences and understanding in the assessment criteria and indicators. The purposive sampling method was utilized with five samples. The data from the literature review and the in-depth interviews revealed that there were ten assessment criteria and 31 indicators. According to the features of homestay, they were divided into accommodation, food and nutrition, safety, hospitality of hosts and host members, travel itinerary, natural resources and the environment, culture, product value and value addition, management of homestay groups, and public relations. After that, the criteria and indicators were constructed into an assessment model in order to change them from a qualitative assessment to a quantitative assessment. The model was then assessed for its quality by the five experts. It was then assessed for its content validity by using the Index of Item Objective Congruence (IOC). The analysis results were divided into 2 sections. The first section consisted of 11 items used for assessing the basic qualities of homestay and 11 items were selected as appropriate. The second section consisted of 144 items used for assessing the 10 criteria and 31 indicators, and 130 items were selected as appropriate. After that, these evaluation forms were used to obtain information from 21 homestay entrepreneurs, 100 households in total. The results revealed that its reliability measured using Cronbach's alpha-coefficient was 0.940. If the question, Is there a toilet paper in the public restrooms, was deleted, its reliability will be increased to be 0.943. However, this question will be included in this study because its reliability of evaluation forms was still in the high level. And if it was deleted, the rest won't be able to cover all indicators for measuring in this study. That's why all questions will be used to further develop the Homestay Standard Thailand Certification Recommendation System.

Keywords : Thai Homestay Standard / Thai Homestay Standard Evaluation Form / Content Validity / Cronbach's alpha-coefficient

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รายได้จากการท่องเที่ยวถือว่าเป็นรายได้หลักอย่างหนึ่งของประเทศไทย การพักโฮมสเตย์เป็นทางเลือกหนึ่งในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้รับความนิยมจากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นบทบาทการพัฒนาชุมชน และรัฐบาลได้ออกกฎหมายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จึงทำให้องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญกับการสร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนา สำนักพัฒนาบริการการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ได้ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดทำตัวชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard) ขึ้น ในปี พ.ศ. 2546 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการโฮมสเตย์ไทย (สุขุม พันธุ์ณรงค์, 2556, กรกฎาคม 3) และดำเนินการตรวจมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในปี พ.ศ. 2547- 2557 มีชุมชนที่ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ทั้งสิ้น 142 แห่ง กระจายใน 51 จังหวัด ครอบคลุม ทุกภาคของประเทศไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558, หน้า 1)

การตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการตรวจประเมินคุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้น หากผู้ประกอบการโฮมสเตย์ผ่านคุณสมบัติแล้ว สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัดจะดำเนินการส่งคณะกรรมการตรวจประเมินโฮมสเตย์ประจำจังหวัดไปตรวจประเมินในขั้นตอนที่ 2 เป็นการตรวจคุณสมบัติถึง องค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัดต่อไป ดังนั้น แบบประเมินดังกล่าวจึงแบ่งเป็น 2 ส่วน ยึดตามขั้นตอนการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยว แบบประเมินส่วนที่ 2 ประเมินตามกรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย องค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัดนั้น ใช้การประเมินแบบวัดระดับความสำคัญ (Rating Scale) ผู้ประเมินจะให้ความสำคัญในแต่ละตัวชี้วัด โดยอาศัยมาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ในการลำดับความสำคัญของปัจจัย โดยกำหนดลำดับความสำคัญ 6 ระดับ โฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

จะต้องได้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 70.00 คะแนนขึ้นไป และได้รับค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558, หน้า 9-18) เนื่องจากตัวดัชนีมีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนั้น หากนำเอาแบบประเมินของกรมการท่องเที่ยวมาใช้ในการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมิน เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จะเกิดปัญหา เพราะเป็นการประเมินในภาพรวมในแต่ละตัวชี้วัด หากตัวชี้วัดนั้นเป็นตัวดัชนีที่เป็นการวัดเชิงคุณภาพ ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถประเมินคุณภาพของตัวชี้วัดดังกล่าวได้เหมือนผู้ประเมินที่เป็นมนุษย์

เนื่องจากตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้จึงนำแบบประเมินที่ได้จากกรมการท่องเที่ยวมาพัฒนาให้ได้แบบประเมินที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมิน เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยได้ โดยใช้ตัวชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย องค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัด และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในแต่ละตัวชี้วัดโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC : Index of item Objective Congruence) และทำการคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่ได้ค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 เป็นต้นไป (สมชาย วรภิเษมสกุล, 2554) จากนั้นนำแบบประเมินมาทดลองเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการโฮมสเตย์ 21 แห่ง 100 หลังคาเรือน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เพื่อใช้ในการปรับแก้ไขก่อนที่จะนำมาใช้เป็นข้อคำถามในการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำฯ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาแบบประเมินสำหรับใช้ในระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คุณสมบัติโฮมสเตย์ เบื้องต้น 10 ประการ

1. จะต้องไม่เป็นอาชีพหลักของเจ้าของบ้าน
2. ตัวบ้านมีความแข็งแรงและมีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ใช้ประโยชน์สามารถดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวพักได้ไม่เกิน 4 ห้อง หรือไม่เกิน 20 คนต่อหลัง
3. นักท่องเที่ยวต้องพักค้างแรมในบ้านเดียวกับเจ้าของบ้าน
4. เจ้าของบ้านและสมาชิกพอใจต้อนรับและถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีมานักท่องเที่ยว
5. เจ้าของบ้านและสมาชิกให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี
6. บ้านนั้นต้องเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ชุมชน
7. จำนวนหลังคาเรือนที่สมาชิกของกลุ่ม ชมรมหรือสหกรณ์ อย่างน้อย 3 หลังคาเรือนขึ้นไป
8. บ้านที่ขอรับการประเมินทุกหลังต้องมีเลขที่บ้าน ออกโดยส่วนราชการ
9. ที่ตั้งของชุมชนหรือกลุ่มโฮมสเตย์ต้องไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ หากตั้งอยู่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่ เป็นลายลักษณ์อักษร

เกณฑ์ขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดของมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยว

1. เกณฑ์ด้านที่พัก มีตัวชี้วัด คือ ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน , ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย, ห้องอาบน้ำและห้องส้วมสะอาด มิดชิด และ มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน
2. เกณฑ์ด้านอาหาร มีตัวชี้วัด คือ ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร, น้ำดื่มสะอาด, ภาชนะที่บรรจุอาหารสะอาด และห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวถูกสุขลักษณะ
3. เกณฑ์ด้านความปลอดภัย มีตัวชี้วัด คือ การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และ มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย
4. เกณฑ์ด้านอภัยภัยไม่ตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิก มีตัวบ่งชี้ คือ การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย และการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน
5. เกณฑ์ด้านรายการนำเที่ยว มีตัวบ่งชี้ คือ มีรายการนำเที่ยวชัดเจนซึ่งผ่านการยอมรับจากชุมชน, ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว และเจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นและประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว
6. เกณฑ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยว มีตัวบ่งชี้ คือ มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือบริเวณใกล้เคียง, มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว, มีแผนงานหรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบการท่องเที่ยวและโลกร้อน และมีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว
7. เกณฑ์ด้านวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้ คือ การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และการรักษาวินัยชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ
8. เกณฑ์ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน มีตัวบ่งชี้ คือ ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว และมีผลิตภัณฑ์เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน
9. เกณฑ์ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ มีตัวบ่งชี้ คือ การรวมกลุ่มของชาวบ้าน, มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์, กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ, มีการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม และมีระบบการจูงใจล่วงหน้า ลงทะเบียนและชำระเงินล่วงหน้า
10. เกณฑ์ด้านการประชาสัมพันธ์ มีตัวบ่งชี้ คือ มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

แบบ
ประเมิน
มาตรฐาน
โฮมสเตย์
ไทยใหม่
สำหรับ
นำมาใช้
ในการพัฒนา
ระบบการ
ให้
คำแนะนำ
ในการเข้า
รับการ
ตรวจ
ประเมิน
เพื่อให้ได้
การรับรอง
มาตรฐาน
โฮมสเตย์
ไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ประกอบไปด้วย 2 ส่วนหลักคือ คุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้น เกณฑ์ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยว แสดงในกรอบแนวคิดของงานวิจัยข้างต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวางแผนการดำเนินงานวิจัยแบ่งเป็นลำดับขั้นตอน 9 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการสังเคราะห์แบบประเมินที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัด รวมทั้งศึกษาทฤษฎีในการพัฒนาแบบประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิจัยประจำศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นแกนหลักในการจัดทำแบบประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ตลอดจนเป็นผู้อบรมให้แก่โฮมสเตย์และผู้ตรวจประเมินทั่วประเทศไทย ตลอดจนได้รับการแต่งตั้งจากกรมการท่องเที่ยวให้เป็นกรรมการที่มาจากผู้แทนคณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ รับผิดชอบดำเนินการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ทุกภูมิภาคของประเทศไทย จำนวน 1 ท่าน (สำนักงานพัฒนาบริการท่องเที่ยว, 2555) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในเกณฑ์และตัวชี้วัดการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยมากที่สุดคนหนึ่งในประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 3 ทำการวิเคราะห์เกณฑ์และตัวชี้วัด จากแบบประเมินของกรมการท่องเที่ยว โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบประเมิน (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549, หน้า 127-128) ดังนี้ 1) ทำการกำหนดข้อมูลและตัวชี้วัด 2) เลือกชนิดและรูปแบบคำถาม 3) ทำการเขียนข้อคำถาม ซึ่งเดิมตัวชี้วัดจะเป็นการประเมินแบบภาพรวม นำมาแตกเป็นประเด็นย่อยๆ แล้วจำแนกว่าประเด็นย่อยนั้นเป็นการวัดเชิงปริมาณหรือเป็นการวัดเชิงคุณภาพ จากนั้น ทำการพัฒนาข้อคำถามย่อยๆ โดยการแปลงตัวชี้วัดที่เป็นเชิงคุณภาพให้สามารถวัดเชิงปริมาณได้ 4) เรียงข้อคำถามและจัดรูปแบบให้ง่ายและสะดวกต่อการตอบ 5) ทำการตรวจสอบและแก้ไขข้อผิดพลาด 6) ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน 7) คัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมิน เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบประเมินที่พัฒนาแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในขั้นตอนที่ 2 ทำการตรวจสอบซ้ำเพื่อดูว่าข้อคำถามใดตกหล่น และดำเนินการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ โดยในคำถามแต่ละข้อ ผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 70)

- พิจารณาให้ 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบประเมินดังกล่าวมาสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นคณะกรรมการในการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และความเข้าใจในเรื่องเกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากหน่วยงาน สาธารณสุขจังหวัด 1 คน สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านการท่องเที่ยว 1 คน สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด 2 คน สำนักงานพัฒนาชุมชน 1 คน รวมเป็น 5 คน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นผู้ที่เข้าใจเนื้อหาของเกณฑ์องค์ประกอบและตัวชี้วัด เหมาะสมที่จะเป็นผู้ตรวจเนื้อหาความเที่ยงตรงของแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ สอดคล้องกับ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2549, หน้า 191) กล่าวว่า การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหานั้น ตรวจสอบได้โดยการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญทางเนื้อหานั้นเป็นเกณฑ์ และคำถามที่ใช้ในระบบการให้คำแนะนำ นั้นเปรียบเสมือนตัวแทนผู้ตรวจประเมินถามกับผู้ประกอบการโฮมสเตย์ เพื่อนำคำตอบที่ได้ไปคำนวณเพื่อให้คำตอบแก่ผู้ประกอบการโฮมสเตย์นั้นๆ ว่าผลการประเมินจะผ่านหรือไม่ผ่านการประเมินในแต่ละเกณฑ์และตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 6 นำคะแนนแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาวัดค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อวัดแบบประเมินแต่ละข้อที่พัฒนาขึ้นให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item Objective Congruence) (สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2554, หน้า 25) โดยใช้สูตรของ Rovinelli & Hambleton (1977, pp.49-60) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่	IOC	เป็นค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
	R	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามที่ได้จากการคำนวณจากสูตรที่มีค่าระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 โดยมีรายละเอียดในการพิจารณาดังนี้

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.00 – 0.49 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือตัดคำถามข้อนั้นทิ้ง

ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 คำถามข้อนั้นมีค่าเที่ยงตรง นำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 7 ทำการคัดเลือกข้อคำถามเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 เป็นต้นไป มาใช้แบบประเมินในการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยต่อไป

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบประเมินที่ได้ในขั้นตอนที่ 7 มาเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการโฮมสเตย์ในภาคเหนือใน 7 จังหวัด โดยวิธีการเลือกเฉพาะเจาะจง จำนวน 21 แห่ง 100 หลังคาเรือน แล้วนำมาวัดความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach,1970) ซึ่งพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างคำถามแต่ละข้อในแบบประเมินนั้น ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2548, หน้า 95) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^k s_i^2}{s_t^2} \right)$$

โดยที่ α = ค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Alpha coefficient)

k = จำนวนข้อคำถามทั้งหมดในเครื่องมือวัด

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

เกียรติสุตา ศรีสุข (2547, หน้า 153) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณาความเชื่อมั่น ของ Garrett ว่า

ค่าตั้งแต่ 0.00 - 0.20 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นต่ำมาก

ค่าตั้งแต่ 0.21 - 0.40 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นต่ำ

ค่าตั้งแต่ 0.41 - 0.70 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นปานกลาง

ค่าตั้งแต่ 0.70 - 1.00 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

ขั้นตอนที่ 9 คำนวณค่าสถิติพื้นฐานของข้อคำถามรายข้อ (item) ค่าสถิติพื้นฐานของทั้งฉบับ (Scale) และค่าสถิติพื้นฐานเมื่อหักข้อคำถามข้อนั้นออก ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2548, หน้า 97) ดังนี้

Scale mean if item deleted เป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสเกลนั้น ถ้าคำถามข้อนั้นถูกออกจากสเกล

Scale variance if item deleted เป็นความแปรปรวนของคะแนนสเกลนั้น ถ้าคำถามข้อนั้นถูกออกจากสเกล

Corrected item total correlation ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมในสเกลที่คำนวณจากคำถามข้ออื่นๆ ในชุดนั้น หรือ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อนั่นเอง

Alpha if item deleted เป็นการคำนวณความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาจากคำถามอื่นๆ ที่อยู่ ในสเกล ถ้าคำถามข้อนั้นถูกออกจากสเกลนั้น

ทำการพิจารณาตัดข้อคำถาม และปรับแก้แบบประเมินเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ โฮมสเตย์ไทยเพื่อใช้เป็นฐานกรณี (Case base) ในระบบการให้คำแนะนำฯ ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ในการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยว มีขั้นตอนการตรวจประเมินอยู่ 2 ขั้นตอนหลัก คือ

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบคุณสมบัติโฮมสเตย์ไทยเบื้องต้น โฮมสเตย์ที่ยื่นขอตรวจประเมินจะต้องผ่านการประเมินคุณสมบัติโฮมสเตย์ไทยเบื้องต้นเสียก่อน จึงจะได้รับการตรวจประเมินในขั้นตอนที่ 2 ตามเกณฑ์องค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัด ดังนั้น จึงได้นำเอาคุณสมบัติโฮมสเตย์ไทยเบื้องต้นมาสร้างคำถามที่ใช้วัดในแบบประเมิน จำนวน 11 ข้อ แล้วนำแบบประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาทำการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) ได้ผลลัพธ์แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คำถามที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติโฮมสเตย์ไทยเบื้องต้น และค่าดัชนี IOC

ข้อที่	คำถามที่ใช้วัด	ค่าดัชนี IOC
1	โฮมสเตย์ถือว่าเป็นอาชีพหลักของเจ้าของบ้านหรือไม่	0.00
2	บ้านพักโฮมสเตย์มีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงเพื่อที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 4 ห้อง มีความแข็งแรงและปลอดภัยพอที่จะรับผู้เข้าพักได้ไม่เกิน 20 คน	1.00
3	ห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยวตั้งอยู่อย่างไร	0.00
4	เจ้าบ้านและสมาชิกของบ้านพักโฮมสเตย์พอใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าพักแรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยว	1.00
5	เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี	1.00
6	บ้านหลังนี้ เป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชน	1.00
7	จำนวนบ้านพักในโฮมสเตย์ที่เข้าขอรับการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์มากกว่า 3 หลังหรือไม่	1.00
8	บ้านพักโฮมสเตย์หลังนี้ มีเลขที่บ้านถาวร ที่ออกจากส่วนราชการ	1.00
9	ที่ตั้งของชุมชนหรือโฮมสเตย์อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือไม่	0.60
10	หากตอบว่า ใช่ ในข้อที่ 10 มีเอกสารยินยอมหรืออนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจอนุญาตให้เข้ามาพักหรือใช้ประโยชน์หรือไม่	1.00
11	โฮมสเตย์ดำเนินกิจกรรมตามข้อกำหนดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ก่อนที่จะเข้าขอรับการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์	1.00
จาก 11 ข้อ ใช้ได้		9 ข้อ

ได้ปรับคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ข้อที่ 1 “โฮมสเตย์ถือว่าเป็นอาชีพหลักของเจ้าของบ้านหรือไม่” และข้อที่ 3 “นักท่องเที่ยวพักแรมในชายคาเดียวกับเจ้าของบ้านหรือไม่” ทำให้ใช้ได้ทั้ง 11 ข้อ เนื่องจากไม่สามารถตัดข้อใดข้อหนึ่งทิ้งได้ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้น 10 ประการ

ขั้นตอนที่ 2 ทำการประเมินตามเกณฑ์องค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัด โดยสร้างข้อคำถามในแต่ละด้านและตัวชี้วัด จำนวน 140 ข้อ จากนั้น นำแบบประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาทำการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปจำนวนคำถามที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการตรวจสอบเกณฑ์ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัดหลังจากการตรวจสอบค่าดัชนี IOC แล้วมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

เกณฑ์ด้าน	ตัวชี้วัด	เดิมมีข้อ คำถาม	จำนวนข้อที่ IOC ≥ 0.5
1.ที่พัก	1.1 ลักษณะบ้านพักเป็นส่วน	4	4
	1.2 ที่พัก ที่นอนสะอาดและสบาย	7	7
	1.3 ห้องอาบน้ำสะอาดและห้องส้วมที่สะอาด มิดชิด	16	13
	1.4 มุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน	3	2
2.อาหารและ โภชนาการ	2.1 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร	7	4
	2.2 น้ำดื่มที่สะอาด	2	2
	2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด	3	2
	2.4 ห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวมีความสะอาด	4	4
3.ความ ปลอดภัย	3.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	7	6
	3.2 การจัดระบบดูแลความปลอดภัย	7	7
4.อัยยาศัยไมตรี ของเจ้าบ้านและ สมาชิกในครัวเรือน	4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย	2	2
	4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชน	3	3
5.รายการนำเที่ยว	5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยวซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน	4	4
	5.2 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว	4	4
	5.3 เจ้าบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือประสานจ้างให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว	2	2
6.ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	6.1 ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง	3	2
	6.2 การดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว	2	2
	6.3 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและลดสภาวะโลกร้อน	2	2
7.วัฒนธรรม	7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	6	6
	7.2 การรักษาวิถีชีวิตชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ	2	2
8.การสร้างคุณค่า และมูลค่าของ ผลิตภัณฑ์	8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว	4	4
	8.2 ผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	1	1
9.การบริหารของ กลุ่มโฮมสเตย์	9.1 การรวมกลุ่มของชาวบ้าน	1	1
	9.2 คณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์	4	4
	9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ	14	14
	9.4 มีการจ่ายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม	2	2
	9.5 ระบบการจองการลงทะเบียน และการมัดจำล่วงหน้า	5	5
	9.6 รายละเอียดของค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน	3	3

ตารางที่ 2 สรุปจำนวนคำถามที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการตรวจสอบเกณฑ์ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัดหลังจากการตรวจสอบค่าดัชนี IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (ต่อ)

เกณฑ์ด้าน	ตัวชี้วัด	เดิมมี ข้อคำถาม	จำนวนข้อที่ IOC ≥ 0.5
10.การ ประชาสัมพันธ์	10.1 เอกสาร สื่อ สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยชุมชน	10	10
	10.2 แผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	5	5
	รวม	140	130

ในตารางที่ 3- 6 แสดงตัวชี้วัดที่มีคำถามที่ค่าดัชนี IOC น้อยกว่า 0.5 และผลการปรับแก้ตามค่า IOC

ตารางที่ 3 คำถามที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติองค์ประกอบด้านที่ 1 ที่พัก และค่าดัชนี IOC

ตัวชี้วัด	คำถามที่ชี้วัด	ค่าดัชนี IOC
1.1 ห้องอาบน้ำและ ห้องส้วมที่สะอาด มิดชิด	1.ในห้องน้ำมีอากาศถ่ายเทสะดวกหรือไม่ ด้วยสิ่งใด	1.00
	2.ห้องน้ำมีความมิดชิดหรือไม่	0.80
	3.ห้องน้ำมีความสะอาด ปราศจากฝุ่น สิ่งสกปรก โยแมงมุม ไข่หรือไม่	1.00
	4.สภาพที่ล็อกประตูในห้องน้ำเป็นอย่างไร	1.00
	5.โถส้วมในห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยวในบ้านเป็นแบบใด	0.80
	6.หากข้อ 5 เป็นส้วมราด สีของชั้นราดส้วม <u>ต่าง</u> กับสีของชั้นอาบน้ำหรือไม่	0.60
	7.ส่วนอาบน้ำสำหรับนักท่องเที่ยวในบ้านเป็นแบบใด	0.40
	8.หากข้อ 7 เป็นถังหรือโถราดตัว มีการแยกระหว่างชั้นอาบน้ำกับชั้นราด ส้วมหรือไม่	1.00
	9.ในห้องน้ำมีราวตากผ้า หรือไม่	0.60
	10.มีการเตรียมผ้าเช็ดตัวให้กับนักท่องเที่ยวหรือไม่	0.20
	11.มีการเตรียมอุปกรณ์อาบน้ำ (สบู่ หรือ แชมพู) ให้แก่นักท่องเที่ยว หรือไม่	0.20
	12.แหล่งน้ำที่ใช้ในบ้านมาจากแหล่งใด	0.80
	13.หากแหล่งน้ำมาจากธรรมชาติ มีการพักน้ำไว้ระยะหนึ่ง แล้วแกลง สารส้มก่อนใช้หรือไม่	1.00
	14.ลักษณะของน้ำที่ใช้ในบ้านพักเป็นอย่างไร	0.80
	15.มีถังขยะในห้องน้ำหรือไม่	0.80
	16.มีกระดาดชำระไว้บริการในห้องน้ำ หรือไม่	
	จาก 16 ข้อ ใช้ได้	13 ข้อ
1.2 มุมพักผ่อนภายใน บ้าน หรือ ใน ชุมชน	1.มีมุมพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวเที่ยงตรงตำแหน่งใด	1.00
	2.มีความสะอาดบริเวณร่อนน้ำในบ้าน (ไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง) และ บริเวณบ้านไม่มีเศษขยะหรือไม่	1.00
	3.มีความสะอาดบริเวณแปลงไม้ดอกไม้ประดับ หรือ สวนครัว หรือ จัดแต่ง ต้นไม้หรือไม่	0.40
	จาก 3 ข้อ ใช้ได้	2 ข้อ

จากตารางที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 1.3 ห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาด มิดชิด ได้ทำการตัดคำถาม ดังนี้

ข้อที่ 7 ส่วนอาบน้ำสำหรับนักท่องเที่ยวในบ้านเป็นแบบใด

ข้อที่ 10 มีการเตรียมผ้าเช็ดตัวให้กับนักท่องเที่ยวหรือไม่

ข้อที่ 11 มีการเตรียมอุปกรณ์อาบน้ำ (สบู่ หรือ แชมพู) ให้แก่นักท่องเที่ยวหรือไม่

และ ทำการปรับแก้คำถาม

ข้อที่ 8 “หากข้อ 7 เป็นถึงหรือโอ่งราดตัว มีการแยกระหว่างชั้นอาบน้ำกับชั้นราดส้วมหรือไม่”

เป็น “มีการแยกระหว่างชั้นอาบน้ำกับชั้นราดส้วมหรือไม่”

จากตารางที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 1.4 มุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน ได้ทำการตัดคำถาม ข้อที่ 3 “มีความสะอาด บริเวณแปลงไม้ดอกไม้ประดับ หรือ สวนครัว หรือ จัดแต่งต้นไม้หรือไม่” ออกจากแบบประเมิน

ตารางที่ 4 คำถามที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติด้านที่ 2 อาหารและโภชนาการ และค่าดัชนี IOC

ตัวชี้วัดที่	คำถามที่ใช้วัด	ค่าดัชนี IOC
2.1 ชนิดของอาหารและ วัตถุดิบที่ใช้ประกอบ อาหาร	1.จำนวนรายการอาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวต่อหนึ่งมื้อ	0.40
	2.มีการสอบถามนักท่องเที่ยวถึงประเภทอาหารที่กินได้ รสชาติอาหาร ที่ชื่นชอบตั้งแต่ในขั้นตอนการจองที่พักหรือไม่	0.20
	3.อาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นอาหารชนิดใด	0.80
	4.อาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมาจากที่ใด	0.80
	5.วัตถุดิบหลักในการปรุงอาหารได้มาจากที่ใด	0.80
	6.อาหารที่ปรุงเสร็จแล้ว มีฝาปิดหรือภาชนะครอบหรือไม่	1.00
	7.ขณะที่ปรุงอาหาร ผู้ปรุงอาหารใช้ผ้ากันเปื้อนและหมวกคลุมผมหรือไม่	0.00
จาก 7 ข้อ ใช้ได้		4 ข้อ
2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหาร ที่สะอาด	1.ภาชนะที่ใช้บรรจุอาหารมีผ้าขาวคลุมปิด เมื่อวางไว้ในชั้นวางหรือไม่	0.40
	2.แยกล้างแก้วน้ำดื่มก่อนที่จะล้างภาชนะบรรจุอาหาร หรือไม่	0.80
	3.แก้วน้ำดื่ม และ จานชามอยู่ในสภาพดี พร้อมใช้ หรือไม่	1.00
จาก 3 ข้อ ใช้ได้		2 ข้อ

จากตารางที่ 4 ตัวชี้วัดที่ 2.2 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร ตัดคำถามออกจากแบบประเมิน

ข้อที่ 1 จำนวนรายการอาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวต่อหนึ่งมื้อ

ข้อที่ 2 มีการสอบถามนักท่องเที่ยวถึงประเภทอาหารที่กินได้ รสชาติอาหารที่ชื่นชอบตั้งแต่ใน ขั้นตอนการจองที่พักหรือไม่

ข้อที่ 7.ขณะที่ปรุงอาหาร ผู้ปรุงอาหารใช้ผ้ากันเปื้อนและหมวกคลุมผมหรือไม่

จากตารางที่ 4 ตัวชี้วัดที่ 2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด ตัดคำถามออกจากแบบประเมิน ดังนี้

ข้อที่ 1 ภาชนะที่บรรจุอาหารมีผ้าขาวคลุมปิด เมื่อวางไว้ในชั้นวางหรือไม่

ตารางที่ 5 คำถามที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติด้านที่ 3 ความปลอดภัย และค่าดัชนี IOC

ตัวชี้วัดที่	คำถามที่ใช้วัด	ค่าดัชนี IOC
3.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1.การฝึกอบรมให้สมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการช่วยชีวิตฉุกเฉินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น อบต. หน่วยบรรเทาสาธารณภัย อสม. เป็นต้น	1.00
	2.มีแผนรองรับและแนวทางขั้นตอนในการดำเนินการฉุกเฉินและกรณีเคลื่อนย้ายผู้ป่วย	0.8
	3.มีการจัดเตรียมยาสามัญประจำบ้าน(ที่ไม่หมดอายุ) ในบ้านพักโฮมสเตย์หรือไม่	1.00
	4.มีการแยกยาสามัญประจำบ้านสำหรับนักท่องเที่ยวออกจากยาสามัญประจำบ้านของเจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์หรือไม่	0.20
	5.มีการซักถามโรคประจำตัวของนักท่องเที่ยวและชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ทันทีในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เมื่อนักท่องเที่ยวติดต่อเข้าพักหรือไม่	1.00
	6.มีเบอร์โทรติดต่อสถานที่ราชการ หรือ บุคคลสำคัญในชุมชน เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือไม่	1.00
	7.มีเครื่องมือติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สถานีตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน อบต. โรงพยาบาล) หรือไม่	0.80
จาก 7 ข้อ ใช้ได้		6 ข้อ

จากตารางที่ 5 ตัวชี้วัดที่ 3.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ตัดคำถามออกจากแบบประเมิน ดังนี้

ข้อที่ 4 มีการแยกยาสามัญประจำบ้านสำหรับนักท่องเที่ยวออกจากยาสามัญประจำบ้านของเจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์หรือไม่

และ ทำการปรับแก้คำถาม

ข้อที่ 3 “มีการจัดเตรียมยาสามัญประจำบ้าน(ที่ไม่หมดอายุ) ในบ้านพักโฮมสเตย์หรือไม่” เป็น “มีการจัดเตรียมยาสามัญประจำบ้าน(ที่ไม่หมดอายุ) และครอบคลุมโรคทั่วไปในบ้านพักโฮมสเตย์หรือไม่”

ตารางที่ 6 คำถามที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติด้านที่ 6 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และค่าดัชนี IOC

ตัวชี้วัดที่	คำถามที่ใช้วัด	ค่าดัชนี IOC
1.1 ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวภายใน ชุมชน หรือ แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง	1.จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้กับชุมชนที่โฮมสเตย์ตั้งอยู่ (ปรากฏในโปรแกรมท่องเที่ยว)	0.40
	2.แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดขายที่อยู่ภายในหรือใกล้เคียงกับชุมชน	0.80
	3.ระยะทางของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมห่างจากชุมชนที่โฮมสเตย์ตั้งอยู่ คือข้อใด (หากมีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวมากกว่า 1 แห่ง ให้ใช้ระยะทางของแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้ชุมชนที่โฮมสเตย์ตั้งอยู่มากที่สุด)	0.80
จาก 3 ข้อ ใช้ได้		2 ข้อ

จากตารางที่ 6 ตัวชี้วัดที่ 6.1 ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ตัดคำถามออก
จากแบบประเมิน ดังนี้

ข้อที่ 1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้กับชุมชนที่โฮมสเตย์ตั้งอยู่ (ปรากฏในโปรแกรมท่องเที่ยว)

ทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 21 โฮมสเตย์ 100 หลังคาเรือน จำนวน
ข้อคำถาม 141 ข้อ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ
0.940 แสดงว่าแบบประเมินนี้มีความเชื่อมั่นสูง มีความคลาดเคลื่อนของคะแนนน้อย

เมื่อนำมาคำนวณหาสถิติพื้นฐานของข้อคำถามรายข้อ (item) ค่าสถิติพื้นฐานของทั้งฉบับ (Scale) และ
ค่าสถิติพื้นฐานเมื่อหักข้อคำถามข้อนั้นออก (Scale if item deletes) แสดงผลลัพธ์ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ตัวอย่างการคำนวณหาสหสัมพันธ์ของข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวมทั้งหักข้อคำถามข้อนั้นออก (Scale if
item deletes)

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ลักษณะน้ำที่ใช้ในบ้านพักเป็นอย่างไร?	559.2500	3371.326	-.285	.942
มีถังขยะในห้องน้ำหรือไม่?	558.9167	3391.558	-.370	① .943
มีกระดาดชำระไว้บริการในห้องน้ำ หรือไม่?	557.2917	3294.303	.109	.940
มีมุมพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ใด?	557.4167	3324.601	-.137	.941

จากตารางที่ 7 ค่าถามมีถังขยะในห้องน้ำหรือไม่? มีค่าอำนาจจำแนก -.370 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ 0.2 และเมื่อ
หักข้อคำถามนี้ออกแล้วค่าความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้นสูงสุดมากกว่าข้ออื่นๆ คือ 0.943 แสดงว่าข้อคำถามนี้ใช้ไม่ได้ เมื่อนำ
กลับมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้ง ผลจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไม่ควรตัดทิ้งเพราะจะไม่ครอบคลุม
เนื้อหาที่ต้องการวัด และค่าเพิ่มขึ้นจาก .940 เป็น .943 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ถึงแม้จะตัดคำถามทิ้ง ความเชื่อมั่นของ
แบบประเมินยังคงอยู่ในระดับสูงเช่นเดิม ดังนั้นงานวิจัยนี้ ยังคงใช้ข้อคำถาม จำนวน 141 ข้อเช่นเดิม

อภิปรายผลการวิจัย

มีการนำเอาเกณฑ์องค์ประกอบ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัดของมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยมาใช้เป็นหลักในการ
พัฒนากรอบดัชนีชี้วัดสำหรับประเมินตนเองตามมาตรฐานโฮมสเตย์อาเซียนใหม่ด้วยแนวทางการวิเคราะห์และ
เปรียบเทียบร่างมาตรฐานโฮมสเตย์อาเซียน (2015) เน้นเปรียบเทียบกับมาตรฐานขององค์กรการท่องเที่ยวแห่ง
อาเซียนกับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (ธเนศ เฮ่ประโคนและพรพรรณ วีระปรียากร, 2555) พบว่ายังมีเกณฑ์ส่วนใหญ่
เหมือนมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เพิ่มเกณฑ์ภาษาและเกณฑ์ความยั่งยืน นอกจากนั้นมีการวิจัยเพื่อตรวจสอบความพร้อม
ของ โฮมสเตย์ไทยที่จะเข้ารับการตรวจประเมิน เช่น ปานแพรว เชาว์ประยูร และคณะ (2556, หน้า 97-102) ได้ทำ
การแยกหัวข้อคำถามและให้นักวิชาการ ชาวบ้าน และนักท่องเที่ยวทำการเช็คคำตอบแบบ Checklist ว่ามีความ
พร้อมหรือไม่พร้อมในแต่ละข้อคำถาม แต่ไม่มีการนำเอาแบบประเมินดังกล่าวไปตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหา (IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ และคำถามที่ใช้แต่ละข้อไม่ได้แยกย่อยให้มีความละเอียดของตัวชี้วัดในแต่ละ
ประเด็น รวมทั้งไม่ได้มีแบบประเมินตรวจสอบคุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้นต่างจากงานวิจัยนี้ที่สร้างข้อคำถามที่
สามารถนำไปใช้ในระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
ให้ครอบคลุมทั้ง 2 ส่วนของการประเมิน ที่ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงและความถูกต้องของ
เนื้อหาเพื่อหาความสอดคล้องของคำถามกับเกณฑ์ด้านต่างๆ แต่เป็นการประเมินในภาพรวม ซึ่งเกณฑ์ด้านอาหาร
และรายการนำเที่ยวจะมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาน้อยกว่าเกณฑ์ด้านอื่น ในส่วนของการแยกเกณฑ์และดัชนีให้
เป็นข้อย่อยๆ พบในส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาโฮมสเตย์ของงานวิจัยของ วินิตรา สีสะพัฒนา และคณะ

(2554, หน้า 57-73) หากแต่ไม่มีการใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเนื่องจากใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) กับกลุ่มตัวอย่าง จึงสรุปได้ว่างานวิจัยในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยนี้เป็นงานวิจัยแรกที่มีการสร้างข้อคำถามจากการวิเคราะห์เกณฑ์และดัชนีออกเป็นข้อย่อย และมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ทั้งสองส่วนของการประเมินทั้งส่วนของการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น และส่วนของเกณฑ์และดัชนีของมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย รวมทั้งการหาความเชื่อมั่นของแบบประเมิน การนำเอาการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) พบในงานวิจัยหลากหลายสาขาดังเช่น งานวิจัยของชยานนท์ พูนทอง (2554) เพื่อใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์

จากผลการวิจัยในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินที่สร้างขึ้นสำหรับใช้ในระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ นำมาร่วมกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบประเมินสอบถามผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความสำคัญในการพิจารณาทุกข้อคำถาม คือ หลักการ “สะอาด ถูกสุขอนามัย ปลอดภัย โดยที่ไม่เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้ผู้ประกอบการโฮมสเตย์มากเกินไป” (วัชรวิภา เรืองฤทธิ์, 2559, สิงหาคม 29; ชวนพิศ เมืองวงศ์, 2559, สิงหาคม 26; ประยูร ไชยบุตร, 2559, กรกฎาคม 22; สุรัชย์ โชติงห์ทอง, 2559, กรกฎาคม 22; จิตติมา บุญรอดกลับ, 2559, กรกฎาคม 21) เพราะโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริม ไม่ใช่รายได้หลักของเจ้าของบ้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุขุม พันธุ์รงค์ (2556, กรกฎาคม 3) ที่ระบุว่าเป็นคุณสมบัติข้อสำคัญของมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จึงปรับแก้ข้อคำถามส่วนที่ 1 ใช้ตรวจสอบมาตรฐานโฮมสเตย์เบื้องต้นทั้งหมด 12 ข้อและ คำถามส่วนที่ 2 ใช้ตรวจสอบเกณฑ์ 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัดทั้งหมด 136 ข้อ สำหรับนำไปใช้เป็นแบบประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ของระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ข้อคำถามเหล่านี้จะทำหน้าที่เปรียบเสมือนคำถามจากผู้ตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยที่ใช้ถามกับเจ้าของโฮมสเตย์ แล้วระบบการให้คำแนะนำ จะนำคำตอบจากเจ้าของโฮมสเตย์มาประมวลผลเพื่อให้ผลการประเมินแจ้งให้กับเจ้าของโฮมสเตย์ทราบ เพื่อใช้ในการปรับปรุงโฮมสเตย์ของตนก่อนที่คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยวเข้ามาตรวจประเมินจริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้ประกอบการโฮมสเตย์สามารถนำเอาข้อคำถามที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปพิจารณาให้的重要性和ลดความสำคัญของข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 เพื่อเตรียมการรับประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและศึกษาเพิ่มเติมในการให้น้ำหนักความสำคัญของข้อคำถามในแต่ละข้อในกลุ่มตัวชี้วัดเดียวกัน เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการพิจารณาให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาใช้ในการพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

2. ควรมีการวิจัยและศึกษาเพิ่มเติมในการให้คะแนนของคำตอบของตัวเลือกในแต่ละข้อของคำถามเพื่อให้ทราบว่าผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนแต่ละตัวเลือกในคำถามเป็นอย่างไร ซึ่งจะส่งผลต่อการให้คะแนนเมื่อผู้ประกอบการเลือกตัวเลือกนั้นในระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

3. ควรมีการนำเอาแบบประเมินจากผลการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อคำถามสำหรับพัฒนาระบบการให้คำแนะนำในการเข้ารับการตรวจประเมินเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. (2558). **มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย Thailand Homestay Standard.**

กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกียรติสุดา ศรีสุข.(2547). **ระเบียบวิธีวิจัย.** ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2548). **การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล**. ภาควิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชยานนท์ พุนทอง.(2554). **การพัฒนาการฝึกอบรมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการทดสอบระดับการใช้ภาษาสำหรับพนักงานสายสนับสนุนวิชาการ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชวนพิศ เมืองวงศ์. (2559, สิงหาคม 26). **เจ้าหน้าที่พัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ, สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่**. สัมภาษณ์.
- ฐิติมา บุญรอดกลับ. (2559, กรกฎาคม 21). **นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์**. สัมภาษณ์.
- ดำรงราชานุภาพ, สถาบัน. ส่วนวิจัยและพัฒนา.(2554).**คู่มือการศึกษาวิจัยและพัฒนา**. [Online]. Available : http://km.moi.go.th/E_Library/File_Books/EB0315.pdf [2559, สิงหาคม 9].
- ธเนศ เฮ่ประโคน และพรพรรณ วีระปริยาการ. (2555) **การพัฒนากรอบดัชนีชี้วัดสำหรับประเมินตนเองตามมาตรฐาน โฮมสเตย์อาเซียนใหม่ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการท่องเที่ยว**. [Online]. Available :<http://www.tu.ac.th/index.php/th> [25 มิถุนายน 2556].
- บุญชม ศรีสะอาด.(2554). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม)**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์ (2549). **เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (ฉบับปรับปรุงใหม่ ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ : ศรีอนันต์การพิมพ์.
- ประยูร ไชยบุตร. (2559, กรกฎาคม 22). **รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์**. สัมภาษณ์.
- ปานแพร เขาว์ประยูร และคณะ. (2556). **การประเมินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบที่พึงสัมผัสวัฒนธรรมชนบท บ้านเมืองขอนแก่น ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (รายงานผลการวิจัย)**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พัฒนาบริการท่องเที่ยว, สำนักงาน.(2555). **ขอความร่วมมือแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยระดับจังหวัด**. กรุงเทพฯ.(อัดสำเนา)
- วัชรจิรา เรืองฤทธิ์. (2559, สิงหาคม 29). **เจ้าหน้าที่พัฒนาการท่องเที่ยว, สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดลำพูน**. สัมภาษณ์.
- วินิตรา ลีละพัฒนา และคณะ. (2554). **การพัฒนาชุมชนบ้านแม่สาใหม่ให้เป็นไปตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เพื่อการให้บริการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (รายงานผลการวิจัย)**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2554). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. [Online]. Available : <http://pws.npru.ac.th/pheerathano/> [2554, ตุลาคม]
- สุขุม พันธุ์รงค์. (2556, กรกฎาคม 3). **นักวิจัย, ศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. สัมภาษณ์.
- สุรัชย์ ไข่มิ่งทอง. (2559, กรกฎาคม 22). **นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์**. สัมภาษณ์.
- Cronbach, Lee J.(1970). **Essentials of Psychological Testing**. New York : Harper and Row Publishers.
- Rovinelli, R.J. and Hambleton,R.K. (1977). On the Use Content Specialists in the Assessment of Criterion Reference Test Item Validity, **Dutch Journal of Educational Research**, 2, 49.